

**Сасацяк К.В.,**

курсант 4 курсу ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: **Кісілюк Е.М.**, професор кафедри кримінального права  
Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

### **Поняття «корупція» у контексті кримінального права**

У науковому плані цікавим було б проаналізувати поняття «корупція» на предмет того, наскільки воно співвідноситься з положеннями кримінального права, тобто який ступінь його кримінально правового змісту.

У наступних законах («Про засади запобігання та протидії корупції» від 11.06.2009 № 1506 VI та «Про засади запобігання та протидії корупції» від 07.04.2011 № 3206 VI, які втратили чинність) наводяться дуже схожі визначення корупції, які коригуються із поняттям корупції, що діє на даний момент (ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 № 1700 VII): корупція – це використання особою, зазначеною у ч. 1 ст. 3 цього Закону, наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у ч. 1 ст. 3 цього Закону, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей.

Однак, не важко помітити, що зазначена трансформація призвела до того, що поняття «корупція» набула виключно кримінально правового змісту. Це впливає хоча б з того, що фактично всі ключові терміни, які визначають корупцію (зокрема, «використання», «службові повноваження», «неправомірна вигода», «одержання», «прийняття», «пропозиція», «обіцянка», «мета»), одночасно вжиті й у відповідних статтях Особливої частини Кримінального кодексу.

Фактично, якщо досить критично підійти до змісту поняття «корупція», то воно може знайти своє відображення лише в окремих нормах КК України про відповідальність за корупційні ни (зокрема, ст.ст. 354, 364, 364.1, 365.2, 368, 368.3, 368.4, 369, 369.2). Звісно ж, що така ситуація є неприйнятною. Звернемося до міжнародноправової практики визначення корупції. Слід констатувати, що наразі наявна ситуація, за якої не кожна «антикорупційна» конвенція безпосередньо роз'яснює те, що саме слід вважати корупцією.

Натомість Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією від 04.11.1999 (ст. 2) дає досить абстрактне визначення корупції: «прямі чи опосередковані вимагання, пропонування, дачу або одержання хабара чи будь-якої іншої неправомірної вигоди або можливості її отримання, які порушують належне виконання будь-якого обов'язку особою, що отримує хабара, неправомірну вигоду чи можливість мати таку вигоду, або поведінку такої особи» [2]. Навіть з огляду на зарубіжний досвід зміст поняття «корупція» за законодавством України є вузьким. Так, наприклад, попри те, що КК Киргизької Республіки безпосередньо визнає корупцію (ст. 303) різнови посадового злочину (глава 30 Особливої частини), вона (корупція) становить собою умисні діяння, що полягають у створенні протиправного стійкого зв'язку однієї чи кількох посадових осіб, що мають владні повноваження з окремими особами або угрупованнями з метою незаконного отримання матеріальних, будь-яких інших благ і переваг, а також наданні ними цих благ і переваг фізичним та юридичним особам, що створює загрозу інтересам суспільства або держави.

Виникає справедливе запитання: що необхідно зробити задля нормалізації окресленої вище ситуації? На мій погляд, є два найбільш прийнятні шляхи, при цьому обидва спрямовані на зміну та удосконалення визначення чинного поняття «корупція» у Законі України «Про запобігання корупції». Шлях перший (поглиблений якісний підхід): наповнити чинну дефініцію корупції докладними описовими категоріями, які б розширювали та уточнювали межі її предмета, діянь, наслідків тощо. А шлях другий (конкретизований кількісний підхід): чітко перерахувати, порушення яких саме кримінальних, адміністративних або цивільноправових норм, а також дисциплінарних правил, буде утворювати корупцію. У будь-якому випадку поняття «корупція» має бути всеохоплюючим, а не тяжіти до того чи іншого виду правопорушення, зокрема кримінального.

### **Список використаних джерел**

1. Савченко А. В. Корупційні злочини (кримінальноправова характеристика): навч. посіб. Київ: Центр учб. літ., 2016. -168 с.
2. Закон «Про запобігання корупції» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 49, ст.2056) від 03.08.2017.